

Contact

Wilt u iets vragen, een overlijden of een verhuizing doorgeven?

De adresgegevens, ook voor deze nieuwsbrief, worden beheerd door de verschillende stichtingen voor postactieven.

Essent Limburg (SPEL):
www.stichting-spel.nl

Stichting Contactgroep
Gepensioneerden Essent Brabant:
www.cgeb.nl

Stichting Senioren Essent Noord:
www.ssen-info.nl
Heeft u vragen over het
Sociaal Fonds? Kijk dan op:
www.sociaalfondsessent.nl

essent

Hein Akerboom, 'windman' in hart en nieren

Grenzeloos optimisme en doorzettingsvermogen

Het kan niet missen: hier woont een pleitbezorger van windenergie. In zijn woonkamer staan overal schaalmodellen van windmolens en als ik een blik naar buiten werp staat er een klein exemplaar in de tuin. Op bezoek bij Hein Akerboom, gepensioneerd maar nog altijd gepassioneerd.

Hein kwam op 1 februari 1991 in dienst bij het EGD - de Noordelijke voorloper van Essent - als projectleider grootschalige energieopties. Zijn werk draaide hoofdzakelijk om warmtekrachtkoppeling (WKK), voor wind was in die tijd niet al te veel animo bij het bedrijf. Ook Hein had geen affiniteit met windenergie, maar dat veranderde nadat de 7 windrijke provincies en het Ministerie van Economische Zaken een convenant (de BPW) sloten om 1.000 MW windenergie te gaan realiseren in het jaar 2000. Op basis van deze Bestuursovereenkomst Plaatsingsproblematiek moest

Groningen vóór 2000 50 MW aan windenergie gerealiseerd hebben en was het in 1996 de eerste provincie die haar doelstelling had bereikt. 'Windenergie Hein' ging zich inlezen en raakte gaandeweg geboeid en enthousiast.

Serieuze zaak

Duurzame energie werd een serieuze zaak en Essent richtte een nieuw bedrijfsonderdeel in Deventer op: Essent Duurzaam, onder leiding van Paul van Son. Daar heeft Hein zijn mooiste jaren beleefd, totdat de belangstelling voor wind begon te tanen bij de top van Essent. >>

>> vervolg van pagina 1

'Er waren plannen om al onze wind-assets te verkopen, maar gelukkig bleef het bij de helft van onze Molens voor Milieu' vertelt Hein, 'Onze windmensen werden diep ongelukkig.' Toen werd Essent overgenomen door RWE en zagen Hein en zijn collega's licht gloren. Onder leiding van Guido Bakema schreef zijn groep een plan waarin gepleit werd om onder Wind Deutschland te vallen. En dat gebeurde uiteindelijk ook.

Omwonenden betrekken

In Zwolle werd met innogy Windpower een sterke 'windpoot' opgezet

waar Hein de afgelopen jaren zijn expertise kon inzetten. 'In het verleden werden grote plannen gemaakt, maar die werden nooit gerealiseerd. Je moet niet eerst een ontwerp maken en dan pas naar de bewoners gaan.' Er waren en zijn ingewikkelde dossiers, zoals de plannen voor een windpark langs de N33, waar al jaren aan gewerkt wordt en waar de windplannen op boze tegenstanders stuiten. Hein: 'Je moet de boeren en bewoners erbij betrekken; mensen willen gehoord worden.' Daar heeft hij heel veel

tijd in gestoken, onder meer met informatieavonden en huisbezoeken. Toen hij afscheid nam werd hij zelfs door voormalig tegenstanders geroemd om zijn 'grenzeloos optimisme en doorzettingsvermogen'.

Die kwaliteiten zet hij nu in voor wijkvereniging de Weide. Ik vraag of hij zijn werk voor Windpower mist. 'Ik heb het voorlopig druk genoeg met mijn vrijwilligerswerk. Op een gegeven moment moet de jonge garde het overnemen en dat is goed. Maar af en toe kriebelt het nog wel ...'

Samenwerking Essent en KNVB in 'de Groene Club'

Verduurzaming amateurclubs

Doel van het programma is om de circa 2.500 voetbalclubs in Nederland te helpen bij het verduurzamen van hun sportaccommodatie. Zo besparen ze samen jaarlijks €17,5 miljoen aan energiekosten

voor de clubkas en stoten ze 80 miljoen kilo minder CO₂ uit. Dit staat gelijk aan de uitstoot van meer dan 18.000 huishoudens. Het programma richt zich ook op de 1,2 miljoen leden van de clubs door duurzame en energiebesparende

In september is Essent met zijn Service Partners een grootschalige samenwerking gestart als energiepartner van de KNVB. De komende vier jaar gaan we met 'de Groene Club' amateurvoetbalclubs en hun leden helpen te verduurzamen en zo hun clubkas te laten groeien. Het is voor het eerst dat we zo'n grootschalige samenwerking zijn aangegaan. Het is een geweldige kans om onze expertise in te zetten en gebruik te maken van onze sterke aanwezigheid in de regio.

maatregelen voor thuis en de zaak te promoten. Zo willen KNVB en Essent bijdragen aan het financieel gezond houden van de clubs en het behalen van de klimaatdoelen voor de gebouwde omgeving in het Klimaatakkoord.

Nieuws uit Brabant

Jaarlijkse contactdag Brabant

Op 3 oktober 2018 vond weer de jaarlijkse contactdag plaats van het bestuur en de contactpersonen uit de verschillende regio's. In totaal waren 52 personen aanwezig. De contactdag werd dit jaar georganiseerd door de regio Zuidoost en vond plaats in Veldhoven. De dag begon met een indrukwekkende presentatie door de heer Jos Vreeker, met als onderwerp 'ASML en de wereld van de microchip'. ASML is met een aandeel van 85% wereldleider op het gebied van machines die microchips maken. Na de lunch werd het programma

voortgezet met een interessante en humorvolle lezing over dementie, door de heer Gert Bouten. Daarna vond de jaarvergadering plaats. Hierbij werd afscheid genomen van Frida Sweep-Withagen en Harry Tünnissen. Als nieuwe contactpersonen werden verwelkomd Trix 't Hart, Ton de Hoog, Gerard van de Korput en Bert Keet. Mathie Fruytier- van Eenenaam werd door de voorzitter in het zonnetje gezet omdat ze vanaf de oprichting reeds 25 jaar lid is van de contactgroep. De dag werd in een geanimeerde sfeer afgesloten met een voortreffelijk diner.

Najaarsdagtocht regio Breda 2018

Op woensdag 12 september vertrokken we met 2 bussen naar kasteel Warmelo bij Diepenheim, waar we een bezoek brachten aan de historische tuinen. Daar waren onder andere een aantal zandsculpturen van sprookjes en een paar 3D-Streetarttekeningen te zien. Na de lunch vertrokken we naar Haaksbergen om een ritje te maken met een stoomtrein. Terug in Haaksbergen brachten de bussen ons naar Scherpenzeel, waar we genoten van een heerlijk diner. Voor een uitgebreider verslag met foto's kijk op de website (cgeb.nl).

Regiomiddag Breda en West

De regio's Breda en West hebben voor hun deelnemers op 15 november een gezellige middag georganiseerd. Ruim tweehonderd gepensioneerden maakten van deze gelegenheid gebruik om hun oud-collega's weer eens te ontmoeten en bij te praten. Vanuit Raamsdonksveer, Geertruidenberg en Made waren bussen ingezet. De middag werd afgesloten met een heerlijk buffet. Op de website (cgeb.nl) staat een wat uitgebreider verslag met foto's.

Geslaagde koffiemiddag regio Tilburg

Op 19 september 2018 waren 90 gepensioneerden te gast bij de Commanderie in Tilburg bij de inmiddels traditionele koffiemiddag. Het weer was prachtig. Na ontvangst met koffie en gebak in de sfeervol ingerichte ruimte was er volop gelegenheid om weer eens bij te praten. In een ontspannen sfeer werd geregeld van plaats gewisseld.

Enkele gepensioneerden hebben van de mogelijkheid gebruikgemaakt om zich aan te melden als deelnemer aan activiteiten van de stichting. Tegen vijf uur gingen de senioren met een cadeautje weer naar huis. Regio Tilburg kijkt terug op een geanimeerde middag en is van plan dit evenement volgend jaar te herhalen.

Brabant kort

Aankondiging voorjaarsdagtocht 2019

De dagtocht vindt plaats op 10 april 2019. We brengen een bezoek aan de Yakult-fabriek in Almere. Na de lunch en een film is er een rondleiding over de Bataviawerf in Lelystad. De rondleiding is minder geschikt voor mensen die slecht ter been zijn, maar zij kunnen het museum bezoeken. Omstreeks half vijf vertrekken we richting diner. Na het diner vertrekken we omstreeks 19.30 uur huiswaarts. We verwachten rond 21.00 uur weer thuis te zijn. Om aan deze reis deel te kunnen nemen dient u deelnemer van de stichting te zijn. U kunt zich opgeven tot 25 maart bij mevr. M. Fruijtier-van Eenennaam, tel. 0162-51 24 77 of Kees ten Dam, tel. 06-20 21 91 30, e-mail: keesdam@gmail.com. Als de bussen vol zijn wordt er een wachtlijst aangelegd. De kosten bedragen ca. € 40 voor de deelnemers van de stichting en ca. € 60 voor de introducees. Het bedrag is afhankelijk van het aantal deelnemers. Voor een uitgebreidere omschrijving kijk op de website (cgeb.nl).

Aankondiging meerjaagse busreis Brabant

De Brabantse seniorenstichting organiseert voor haar deelnemers in 2019 een zesdaagse reis per luxe touringcar naar Berlijn, Potsdam en het Spreewald. Op basis van halfpension zullen dagelijks, vanaf het sfeervolle driesterrenplus Hotel am Havelufer in Potsdam, tochten worden gemaakt naar onder meer Berlijn, Potsdam en het Spreewald. Alle bijzondere gebouwen zullen te zien zijn, maar ook de boottocht door het Spreewald en een bezoek aan het Slot Sanssouci zullen tot de verbeelding spreken. Nederlandssprekende gidsen zullen dit alles begeleiden. Een uitgebreide beschrijving met dagprogramma is te zien op de website (cgeb.nl). Ook vindt u daar het inschrijfformulier. Vertrekdatum is maandag 13 mei en de thuisreis op zaterdag 18 mei 2019.

De reissom voor deelnemers van de stichting bedraagt € 557 p.p. en de toeslag voor een eenpersoonskamer is € 115.

De reissom voor partner/introducee bedraagt € 607. Voor aanmelding, aanvraag reisbrochure en nadere informatie kunt u ook contact opnemen met Maurits van Hooren, tel. 073-643 05 51 of e-mail: maurits@vhooren.nl. Aanmelden kan tot 13 januari 2019. Bij meer dan 58 aanmeldingen beslist het lot.

Biljartclub Amerpique regio Breda

Voor informatie kunt u contact opnemen met Cees van Rijn, tel. 0162-52 10 81.

Activiteiten Personeelsverenigingen

Deelnemers van de seniorenstichting Brabant kunnen ook meedoen aan activiteiten van de personeelsverenigingen Blinck, West en Enexis Tilburg. Voor informatie over de diverse activiteiten raadpleeg de websites of bel:

- PV Blinck 's-Hertogenbosch: www.blincknet.nl
- PV Tilburg: <http://blog.seniorennet.nl/pvtilburg>
- PV West: Kees ten Dam tel. 06-20 21 91 30

Verkoop van innogy Nieuw Klimaatakkoord in de maak

Sinds begin dit jaar onderhandelen overheid, bedrijfsleven, en milieu- en consumentenorganisaties over een nieuw Klimaatakkoord voor de periode 2020-2030. Doel is om afspraken te maken over hoe Nederland onze uitstoot van broeikasgassen met ongeveer de helft (49%) kan terugbrengen. De eerste ronde onderhandelingen tussen deze partijen heeft geleid tot een pakket aan afspraken over energiebesparing en verdere verduurzaming van stroom en gas.

In het Klimaatakkoord worden veel verschillende afspraken gemaakt: denk aan over hoe we het gebruik van Gronings aardgas kunnen verminderen, hoeveel woningen en gebouwen er moeten worden geïsoleerd, hoe de industrie energie moet besparen en welke subsidies voor elektrische auto's er komen.

Werk aan de winkel!

Het is voor Essent van belang dat er goede afspraken worden gemaakt in het Klimaatakkoord, zodat we als bedrijf kunnen blijven groeien en tegelijk klimaatverandering tegengaan. Daarnaast maakt Essent zich hard voor een betaalbare energierekening. Ook vindt Essent het belangrijk dat er meer duurzame stroom van windmolens en zonnepanelen wordt geproduceerd,

net als groen gas. Dat zorgt voor een schonere energievoorziening. We hebben in onze strategie niet voor niets de ambitie uitgesproken om in 2025 de CO₂-uitstoot bij onze klanten met 20% te verminderen.

Eind december moet er een definitief akkoord - met duidelijke afspraken! - liggen waar alle partijen het over eens zijn. Er is dus nog veel werk aan de winkel!

Kijken in de toekomst van het Amergebied

Dinsdag 30 oktober hebben de gemeente Geertruidenberg, Regio West-Brabant, provincie Noord-Brabant, Innogy en RWE de eerste stap van het project 'Toekomstperspectieven Amergebied' afgerond. Het afgelopen half jaar stond de vraag centraal: 'Hoe ziet de toekomst van de Amercentrale en het omliggende Amergebied eruit?'

Voor een antwoord verkenden zij samen met omwonenden, ondernemers en experts de mogelijkheden en perspectieven voor dit gebied. Tijdens een bijeenkomst in de Amercentrale presenteerden zij de mogelijke perspectieven die deze verkenning opleverde. Daarbij komen energievoorziening, economie, recreatie en natuur op verschillende manieren aan bod. Zowel voor de korte als middellange en lange termijn.

Niet op korte termijn sluiten

'De Amercentrale zal niet op korte termijn sluiten', zegt Chris Scheerder, manager bij RWE. 'Ook na 2025 zullen we met duurzame biomassa elektriciteit en warmte opwekken. Maar de centrale is wel eindig. Daarom hebben we afgelopen tijd met omwonenden en verschillende overheden gesproken over welke kansen er liggen in dit gebied.'

Energierkening omhoog in 2019 Stijging overheidsheffingen

Na Prinsjesdag meldden de media dat de energierekening komend jaar voor iedereen omhoog gaat. Dat komt grotendeels door de stijging van overheidsheffingen, die klanten via hun energierekening betalen en die rechtstreeks door Essent worden doorbetaald aan de overheid. Energiebedrijven hebben dus geen baat bij een stijging van deze kosten.

ongeveer neerkomen op €70 per jaar voor een gemiddeld huishouden.

Daarnaast krijgen alle Nederlanders korting op energie van de overheid. Dit is ooit geïntroduceerd omdat gas en elektriciteit een eerste levensbehoefte zijn. Deze heffingskorting wordt per 1 januari 2019 naar beneden geschroefd van €373,33 naar €310,97. Dit komt neer op een stijging van ongeveer €60 per jaar voor een huishouden.

Overheidsheffingen bestaan uit energiebelasting op stroom en gas en Opslag Duurzame Energie. De Opslag Duurzame Energie wordt door de overheid gebruikt voor duurzame energieprojecten. De energiebelasting verschuift iets van stroom naar gas, waardoor een gemiddeld huishouden per jaar ongeveer €20 meer kwijt is aan deze belasting. Daarnaast stijgt de Opslag Duurzame Energie. Dit zal

Clauscentrale C komt weer in bedrijf

RWE heeft 10 oktober besloten haar gascentrale Claus C in Maasbracht uit de mottenballen te halen. Dat betekent dat de centrale eind 2020 weer beschikbaar komt voor de energiemarkt. Naast dat de prijzen voor elektriciteit op de groothandelsmarkt aantrekken, heeft ook de optie om de centrale aan te sluiten op het Belgische elektriciteitsnetwerk bijgedragen aan dit besluit.

Het duurt naar verwachting twee jaar voordat de gascentrale weer commercieel beschikbaar is. 'Om te beginnen heeft de centrale een onderhoudsbeurt nodig', legt Roger Miesen, CEO van RWE Generation uit. 'Ze heeft vier jaar stilgestaan. Er is wel onderhoud gedaan, maar alles moet weer in topconditie worden gebracht. Daarmee zorgen we ervoor dat Claus C weer stabiel en veilig kan produceren voor een langere periode.' Ondertussen is het van belang geschikt personeel te vinden. 'Toen Claus C uit bedrijf ging, zijn alle medewerkers elders ondergebracht, deels op andere locaties van RWE. Maar een aantal mensen heeft ook elders een baan gevonden. Daar moeten we nu dus vervanging voor zoeken.'

Overeenkomst RWE, innogy en E.ON

Integratieproject 'Sunrise' gestart

Afgelopen zomer werd bekend dat RWE en E.ON overeenstemming hebben bereikt over een grootschalige 'uitruil' van bedrijfsonderdelen: innogy – waarvan RWE 76% van de aandelen in bezit heeft – wordt van de beurs gehaald en opgesplitst. Kort samengevat komt het erop neer dat de retail- en netwerkactiviteiten, waaronder in Nederland Essent, overgaan naar E.ON en alle duurzame productie (zoals wind- en zonneparken) naar RWE gaat.

Nadat innogy op 18 juli 2018 met E.ON en RWE een akkoord had bereikt over eerlijke integratieprocessen, zijn de eerste gezamenlijk voorbereide stappen van alle drie bedrijven begonnen. De ondernemingsraden van RWE, innogy en E.ON zijn bij elkaar gekomen om over de integratie van hernieuwbare energie van E.ON en innogy onder het dak van RWE te praten. Op 7 augustus 2018 kwam voor het eerst het bij RWE samengestelde integratiecomité bijeen dat het beoogde samengaan voorbereidt onder de naam Sunrise. Het integratiecomité besprak hoe de werkzaamheden en de kerntaken de komende periode gezamenlijk moeten worden georganiseerd.

Integratieproject

In het project moeten veel zakelijke en inhoudelijke vraagstukken,

bijvoorbeeld op het gebied van recht, personeel, IT, financiën, communicatie en verandermanagement, nader worden bekeken in werkgroepen. In een startbijeenkomst in september zijn de concrete projectstructuur en de bijbehorende tijdschema's gepresenteerd. Net als voor het integratiecomité zelf zal ook voor de werkgroepen gelden dat elke uitwisseling moet plaatsvinden binnen de strenge kartelrechtelijke grenzen. Alle drie de bedrijven zijn net als voorheen juridisch zelfstandig en fungeren op de markt als concurrenten.

Strategie

Inhoudelijk zal het daarom gaan om de voorgenomen integratie van de hernieuwbare energie van innogy en E.ON, de gasopslagactiviteiten van innogy en de deelneming ervan

in KELAG, plus het voorbereiden van de minderheidsaandelen in de kerncentrales van E.ON in de RWE-groep. Aan de andere kant vindt een gedetailleerde planning plaats over de vraag hoe integratie van de medewerkers vanuit de operationele bedrijfsactiviteiten en de algemene functies die naar RWE gaan moet plaatsvinden. Daarvoor zal RWE een strategie ontwikkelen hoe men zich in de toekomst als een van 's werelds grootste spelers op het gebied van hernieuwbare energie zal opstellen. De expertise van E.ON en innogy is hierbij het uitgangspunt en onmisbaar voor het toekomstige succes. De hernieuwbare energie-activiteiten worden voor RWE een groeisector waarin het concern in de toekomst nog veel meer wil investeren. Zodra de strategie is opgetuigd, wordt besproken hoe men deze activiteiten binnen het RWE-concern in de toekomst wil uitvoeren.

In november werd bekendgemaakt dat het nieuwe corporate merk als E.ON zal verdergaan. De naam innogy gaat dus verdwijnen. E.ON verwacht dat de geplande overdracht van de innogy-aandelen naar E.ON niet plaatsvindt voor de zomer van 2019.

Nieuws uit Limburg

Creatief met SPEL

Woensdagmiddag 30 mei ging SPEL in Maastricht op de creatieve en sportieve tour. In het Bouldrôme in Maastricht konden deelnemers schilderen of een engeltje maken. Daarnaast gingen 30 Spellers Jeu de Boules spelen. Het ging er fanatiek aan toe – zelfs met meetlat – maar vooral met de gedachte 'deelnemen is belangrijker dan winnen'. Naar de mening van de deelnemers een zeer sportief en creatief geslaagde middag.

Fietstocht Heerlen

Op 5 september vertrokken 86 deelnemers voor een fietstocht in en rondom Heerlen. Startpunt was het fraai herbouwde Hotel van der Valk Heerlen. Traditiegetrouw werd gestart met koffie en thee en een lekker stuk Limburgse vlaai. De route begon in het mooie gebied Terworm (Heerlen) en zo via Brommelen langs het statige Kasteel Hoensbroek verder door het Zuid-Limburgse land. Na een sportieve inspannende dag werd welverdiend gezellig afgesloten met een diner in de vorm van live-cooking.

5-daagse reis in Nederland

In juni, juli en augustus waren er 3 reizen naar Noord-Holland met 161 deelnemers waarbij men in het Van der Valk hotel in Haarlem verbleef. Op de eerste dag begonnen we na een relatief korte reistijd met een mooie boottocht op de Vecht met lunch aan boord.

De overige dagen werden Texel en Haarlem bezocht. Eveneens deden we een dag Zaandam met Zaanse Schans. De terugreis op dag 5 ging via Den Haag met een bezoek aan het Binnenhof en daarna lunchen en uitwaaien aan het Scheveningse strand. Deze geslaagde reis werd afgesloten met een live-cooking-diner bij van der Valk in Eindhoven.

Excursie naar Aken

Op 4 dagen in oktober was er voor 192 deelnemers een excursiedagtocht naar de stad Aken. Met de touringcar ging het eerst naar het Drielandenpunt in Vaals voor een kop koffie of thee en een stuk Limburgse vlaai. Daarna ging het verder met een gids aan boord naar het centrum van deze dynamische stad. Onderweg verzorgde de gids een interessante inleiding. In de voetsporen van Karel de Grote bekeken we onder meer het Rathaus, de Aachener Dom en diverse pleinen en steegjes met markante historische gebouwen. Onze gids maakte van al die 'droge historie' een boeiend verhaal doorspekt met de nodige humor. Na af-

loop van de twee uur durende rondleiding was er tijd om de stad op eigen gelegenheid verder te verkennen en te lunchen.

Om 17.00 uur stond de bus weer klaar om ons terug te brengen naar het Drielandenpunt in Vaals. Hier werden de deelnemers bij Restaurant de Bokkenrijder ontvangen voor een lekker etentje en werd onder genot van een drankje uitvoerig en gezellig nagepraat.

Geplande activiteiten

December 2018

De traditionele kienavonden in de volgende drie plaatsen:
Baexem en Voerendaal op dinsdag 11 en woensdag 12 december
Maastricht/Amby op dinsdag 11, woensdag 12 en donderdag 13 december.

Januari 2019

Inmiddels traditioneel, het Buuttegala in de Oranjerie te Roermond en wel op woensdag 9 januari. Hiervoor worden alle gepensioneerden van ESSENT-Limburg uitgenodigd. SPEL publiceert verslagen van alle uitgevoerde activiteiten op: www.stichting-spel.nl

Nieuwe activiteiten worden eveneens gepubliceerd op: www.stichting-spel.nl

Campagne woningisolatie

Maar liefst driekwart van het gasverbruik komt door de verwarming van een woning. Is een woning goed geïsoleerd, dan is er minder vermogen nodig om een huis te verwarmen. En dat wordt zichtbaar op de energierekening. Toch zijn drie op de vier woningen in Nederland nog niet goed geïsoleerd. Nederland heeft in het klimaatakkoord afgesproken dat de CO₂-uitstoot in 2030 49% minder moet zijn dan in 1990. Een grote opgave voor de industrie én de inwoners van Nederland, die alleen lukt als ons gasverbruik naar beneden gaat. Essent is daarom in september gestart met een isolatiecampagne, met onder anderen André Hazes.

Samen met servicepartners

Isolatiemaatregelen zijn er in verschillende vormen en maten. Essent biedt samen met servicepartners Isoprofs en Nederland isoleert onder andere bodemisolatie, buisisolatie, zoldervloerisolatie, vloerisolatie, schuindakisolatie en spouwmuurisolatie aan. Deze laatste drie hebben een terugverdientijd van vier tot negen jaar. Met de isolatie van een schuin dak bespaar je bij een eengezinswoning al snel €650 per jaar. De investering heb je dan in gemiddeld 8 jaar

terugverdiend. En spouwmuurisolatie geeft bijvoorbeeld hetzelfde rendement als een spaarrekening met 10% rente.

Met een relatief kleine investering breng je onder andere je energierekening omlaag én verduurzaam je je huis. Een eengezinswoning verbruikt per jaar 3300 m³ gas voor verwarming. Een vergelijkbaar geïsoleerd huis heeft maar 600 m³ gas nodig voor verwarming. Dat scheelt €1.600 per jaar.

Windturbines op de zeedijk Wereldwijde primeur

Maandag 17 juli ondertekenden het waterschap Noorderzijlvest en innogy Windpower NL een grondovereenkomst. Een belangrijke stap in de realisatie van drie windturbines op de Oostpolderdijk bij de Eemshaven. De realisatie van windturbines op een primaire waterkering betekent een wereldwijde primeur voor zowel de water- als de windwereld.

Op verzoek van innogy heeft Noorderzijlvest de Oostpolderdijk als studieobject beschikbaar gesteld. Met de specifieke kenmerken van deze dijk heeft innogy onderzocht onder welke voorwaarden een windturbine op de zeedijk gerealiseerd kan worden. Dit onderzoek naar de mogelijkheden is later gekoppeld aan de verbetering van de zeedijk tussen Eemshaven en Delfzijl.

Jan Boorsma, directeur van innogy Windpower NL: 'Windenergie is een

onmisbare bron in de overgang naar een volledig duurzame energievoorziening. Zeedijken zijn aantrekkelijke locaties, vanwege de goede en sterke windcondities. Het waait er immers bijna altijd. Wij zijn trots op onze samenwerking met het waterschap Noorderzijlvest. Door deze combinatie van windturbines en primaire keringen bevestigen we als Nederland onze leidende positie in de wereld op het gebied van wind- en watermanagement.'

De windturbines kunnen naar verwachting in 2019 worden gebouwd en in bedrijf gaan.

Activiteiten Noord 2018

November

30 Assen, biljarten

December

- 01 Twente, Hengelo: Sint Nicolaasfeest
- 01 Assen, Sint Nicolaasfeest
- 08 Zwolle, kerstmarkt Düsseldorf
- 12 Zwolle, kersstukjes maken
- 12 Winschoten, kerstreis naar Keulen (t/m vrijdag 14 december)
- 13 EGD, Kerstactiviteit, zaal Balk in Zuidhorn
- 13 Zwolle, kerstklaverjassen
- 14 Groningen, kaarten sjoelen
- 14 Assen, bezoek Kerstmarkt in Oberhausen
- 14 Twente, Kerstreis 3 dagen (t/m 16 zondag december)
- 19 Groningen, bloemschikken
- 21 Winschoten, Kerstbijeenkomst Hotel van der Valk, Zuidbroek
- 21 Assen, Senioren Kerstbijeenkomst
- 21 Assen, kersstukjes maken
- 21 Assen, kerst tafeltennistournooi

Zie voor een volledig overzicht:
www.ssen-info.nl